

Najaarsnota 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Samenvatting	4
3. Tussenrapportage 2023-2	5
3.1 Inleiding	5
3.2 Programma's	5
3.2.1 Programma 1 Opgave Leefbaarheid	5
3.2.2 Programma 2 Opgave Duurzaamheid	6
3.2.3 Programma 3 Opgave Mens en Zorg	6
3.2.4 Programma 4 Opgave Wonen	8
3.2.5 Programma 5 Opgave Economie en Toerisme	8
3.2.6 Programma 6 Opgave Bestuur en Dienstverlening	9
3.2.7 Programma 7 Opgave Financiën en Organisatie	9
3.3 Reserves en voorzieningen	10
3.4 Recapitulatie afwijkingen programma's	10
4. Algemene uitkering septembercirculaire 2023-2027	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Ontwikkelingen	12
4.3 Tabel	13
5. Conclusie	15

1. Inleiding

In 2023 wordt de P&C-cyclus ten opzichte van eerdere jaren gewijzigd. Met de introductie van een Voorjaarsnota en een Najaarsnota wordt aangesloten bij de informatiecycclus die het Rijk hanteert. Immers, ook het Rijk stelt een Voorjaarsnota en Najaarsnota op waarin een groot aantal beleidsmatige aanpassingen worden opgenomen en waarvan de financiële uitwerking wordt vertaald in de zogenaamde circulaire van het Gemeentefonds.

De bestuurlijke Planning & Control-cyclus stelt de raad in staat om invulling te geven aan hun kaderstellende en controlerende taak. Voor u ligt de Najaarsnota 2023 van de gemeente Geertruidenberg. De Najaarsnota is een nieuw element van de Planning & Control-cyclus en bevat 2 onderdelen, te weten de Turap en de Algemene Uitkering. Het is de bedoeling om de komende jaren deze Najaarsnota jaarlijks op te stellen. De Najaarsnota biedt de mogelijkheid om zowel de inhoudelijke, maar vooral ook de financiële samenhang in één document integraal te beoordelen.

De Turap 2023-2 is het 1e onderdeel van deze Najaarsnota. De focus van een tussenrapportage ligt vooral op de financiële afwijkingen op bestaand beleid. De insteek van de verslaglegging is “kort maar krachtig”. Daar waar sprake is van significante inhoudelijke afwijkingen op de meerjarenbegroting 2023-2026, wordt uw raad tussentijds geïnformeerd via Raadsinformatiebrieven.

De Algemene Uitkering is het 2e onderdeel van deze Najaarsnota. Binnen het gemeentefonds is de Algemene Uitkering de grootste component. We informeren u over de financiële ontwikkelingen welke zijn opgenomen in de Septembercirculaire over de Algemene uitkering van het gemeentefonds 2023. De Septembercirculaire wordt gepubliceerd na de Prinsjesdag (3e dinsdag van september) en bevat informatie over de gemeentefondsuitkeringen voor 2023 en verder, gebaseerd op de besluitvorming van het Rijk. De bijdrage uit het gemeentefonds voor de gemeente Geertruidenberg bedraagt voor 2023 ruim € 40.000.000.

2. Samenvatting

Najaarsnota

In onderstaande tabel wordt op hoofdlijnen het financieel perspectief geschetst. Meer gedetailleerde informatie over de afwijkingen worden in de Turap 2023-2 en Agemene Uitkeringen weergegeven.

(Bedragen x € 1.000)	2023	V/N
Begroting 2023 voor TURAP 2023-2	1.689	N
Jeugdzorg	825	N
Proceskosten bij de uitvoering Wet WOZ en OZB	110	N
RWB Collectief vervoer (WMO)	95	N
Leerlingenvervoer	80	N
Uitvoeringskosten WOZ	75	N
Algemene voorzieningen Wmo	400	V
ESF subsidie	347	V
Leges omgevingsvergunning	344	V
Veiligheidsregio MWB	188	V
Noodopvang Vluchtelingen Oekraïne Hoge Veer expl.	120	V
Resterende mutaties	292	V
Saldo begroting na TURAP 2023-2 (voor AU)	1.183	N
Algemene Uitkering (Septembercirculaire)	626	V
Saldo begroting na TURAP 2023-2	557	N

3. Tussenrapportage 2023-2

3.1 Inleiding

De Turap 2023-2 is het 1e onderdeel van deze Najaarsnota. De focus van een Tussenrapportage ligt vooral op de financiële afwijkingen op bestaand beleid. De insteek van de verslaglegging is “kort maar krachtig”. Daar waar sprake is van significante inhoudelijke afwijkingen op de meerjarenbegroting 2023-2026, wordt uw raad tussentijds geïnformeerd via Raadsinformatiebrieven.

In deze Turap informeren wij u over de financiële ontwikkelingen vanaf medio april 2023 tot 1 oktober 2023.

Aan het eind van dit jaar wordt er nog een slotwijziging opgesteld (voorheen Turap 3) waarbij een zo betrouwbaar mogelijke prognose van het begrotingsjaar 2023 wordt berekend. De mutaties in deze Turap zijn incidenteel verwerkt voor de begroting 2023. De meerjarige doorwerking van de financiële afwijkingen uit de Turap 2023-2 zijn meegenomen in de meerjarenbegroting 2024-2027.

De Turap laat zien dat het geprognosticeerde tekort over 2023 aanzienlijk lager is dan bij de Turap 2023-1 uit de Voorjaarsnota. Hoe het uiteindelijk financieel zal uitpakken zal (indicatief) bij de slotwijziging worden geprognosticeerd.

3.2 Programma's

3.2.1 Programma 1 Opgave Leefbaarheid

Afwijkingen

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen over 2023 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000 of lager, maar van politiek bestuurlijke importantie.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging, maar worden niet verder toegelicht, tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	V/N	2023
A27 Maatregelen / Omgevingsvisie Hooipolder Tijdens uitvoering is men tegen onvoorziene omstandigheden aangelopen. De kosten worden gedekt uit de subsidie van de Provincie.	N	50.000
A27 Maatregelen / Omgevingsvisie Hooipolder Tijdens uitvoering is men tegen onvoorziene omstandigheden aangelopen. De kosten worden gedekt uit de subsidie van de Provincie.	V	50.000
Straatreiniging Betreft de afrekening 2020/2021 over de vergoeding extra aanpak zwerfafval.	V	25.000
Wegen, straten en pleinen € 25.000 extra budget benodigd om winter asfaltschades van dit jaar te dekken.	N	25.000
Openbare Verlichting Energieprijs met factor 2,2 toegenomen. Er is nog steeds geen eindafrekening over 2022 ontvangen.	N	35.000
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	N	35.000
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	V	18.000

Totaal Saldo van de opgavemutaties	N	17.000
---	----------	---------------

3.2.2 Programma 2 Opgave Duurzaamheid

Afwijkingen

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen over 2023 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000 of lager, maar van politiek bestuurlijke importantie.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging, maar worden niet verder toegelicht, tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	V/N	2023
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten De opbrengst vallen lager uit dan reeds eerder begroot.	N	28.000
Afvalverwijdering Beleid en Algemeen Bij afvalverwijdering is sprake van gesloten financiering waarbij het saldo van mutaties wordt geëgaliseerd via de voorziening. De onttrekking uit de voorziening dekt daarmee de toename van de lasten.	N	51.000
Afvalverwijdering huisvuil Eenmalige extra inkomsten door afwikkeling van de jaarvergoeding 2020.	V	45.000
Riolering algemeen Voorlopig saldo voorziening vanwege mutaties gedurende het jaar. Bij opstellen jaarrekening wordt voorziening her berekend rekening houdend met BTW effecten.	N	52.000
Mutaties reserves opgave 2 Duurzaamheid Voorgenomen storting in de reserve duurzaamheid wordt ingezet ter dekking van kosten die in de exploitatie zijn opgenomen.	V	106.000
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	V	20.000
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	N	23.000
Totaal Saldo van de opgavemutaties	N	3.000

3.2.3 Programma 3 Opgave Mens en Zorg

Afwijkingen

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen over 2023 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000 of lager, maar van politiek bestuurlijke importantie.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging, maar worden niet verder toegelicht, tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	V/N	2023
Algemene voorzieningen Wmo Betreft de incidentele afrekening beschermd wonen vanuit de centrumgemeente Breda.	V	400.000
Jeugd totaal Aanpassing op basis van bevoorschotting Jeugd Breda Q2.	N	825.000

Ambulante specialistische hulp De omvang van de afrekening was niet voorzien ten tijde van het opstellen van de jaarrekening. Daardoor was hiervoor niet voldoende budget opgenomen.	N	115.000
Kosten AZC locatie Hermenzeil Nieuwe post vooruitlopend op herbestemming van hermenzeilterrein.	N	58.000
Leerlingenvervoer In september 2022 is een nieuw meerjarig contract ingegaan. De kosten voor het leerlingenvervoer zijn de laatste jaren sterk gestegen door de hogere personeels- en energiekosten. Het leerlingenvervoer is een wettelijke verplichting voor de gemeente.	N	80.000
Noodopvang vluchtelingen Oekraïne algemeen Er was onvoldoende interesse om dit jaar te starten met Nederlandse taallessen. Inmiddels is bekend dat er aparte Rijksmiddelen voor de Nederlandse taal beschikbaar worden gesteld en dat Vluchtelingenwerk een taalprogramma start waaraan Oekraïense ontheemden kosteloos kunnen deelnemen. Hierdoor is het volledige budget naar € 0 gebracht en dus verlaagd met € 30.000.	V	30.000
Noodopvang Vluchtelingen Oekraïne Hoge Veer expl. Op 1 februari 2023 is de normvergoeding afgestemd van een individuele norm naar gezinsnorm. Doordat het merendeel van de Oekraïense ontheemden aan het werk is vinden minder verstrekkingen plaats. Hierdoor kan de begroting met € 120.000 naar beneden worden bijgesteld.	V	120.000
Onderwijsachterstandenbestrijding Op het gebied van Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) wordt doorlopend geïnvesteerd om het niveau van de locaties en de werknemers op peil te houden. Dit gebeurt met de inzet van externen (GGD, Sardes, Oberon enz) en met projecten voor werknemers op VVE locaties. Het geld hiervoor komt uit de gelden die we vanuit het Rijk toegekend krijgen als inkomsten voor het Onderwijsachterstandenbeleid. Deze inkomsten zijn hoger dan oorspronkelijk begroot. Dit dient vervolgens naar deze post overgezet te worden.	N	67.000
Onderwijsachterstandenbestrijding Voorlopige beschikking 2023 betreft € 408.752. We ontvangen vanuit het Rijk middelen ten behoeve van het onderwijsachterstandenbeleid. Het doel hierbij is het creëren van gelijke kansen voor alle kinderen, ongeacht achtergrond en/of rugzakje. Hiertoe ontvangen we structureel jaarlijks een bedrag gelijk aan of hoger dan het bedrag wat we dit jaar hebben ontvangen.	V	67.000
Participatiebudget Onder deze uitvoeringskosten vallen de trajecten van MidZuid. Hier kunnen wij als gemeente geen invloed op uitoefenen. Inwoners hebben recht op deze trajecten en de trajectprijzen staan vast. De verwachting is dat het aantal trajecten niet op korte termijn zal afnemen.	N	60.000
PGB jeugd Door wijziging in een casus worden er minder PGB uitgaven verwacht.	V	25.000
Schuldhelpverlening Op basis van historisch beeld wordt de raming verlaagd met € 30.000.	V	30.000
Sociale Werkplaatsen Verhoogde Rijksbijdrage uit de Septembercirculaire die moet worden doorbetaald aan MidZuid.	N	27.000
Wmo vervoersvoorzieningen Uit de 2e herijking begroting KCV blijkt dat de gemiddelde kosten met 17% zijn gestegen. Deze kostenstijging komt voort uit de zeer grote stijging van de NEA index (13%) en het toegenomen vervoer. De nieuwe begroting komt uit op € 664.300 en dat is bijna € 128.000 hoger dan de oorspronkelijke begroting.	N	95.000
Brede SPUK regeling (Samenkracht en burgerpart.)(K) SPUK regeling die moet worden ingezet voor het onderwerp samenkracht en burgerparticipatie.	N	112.000
Brede SPUK regeling (Samenkracht en burgerpart.)(K) Betreft de ontvangsten van de brede SPUK regeling.	V	112.000
Brede SPUK regeling (Volksgezondheid)(K) SPUK regeling die moet worden ingezet voor het onderwerp volksgezondheid.	N	143.000
Brede SPUK regeling (Volksgezondheid)(K) Betreft de ontvangsten van de brede SPUK regeling.	V	143.000
Brede SPUK regeling (Sportbeleid en activering) (K) SPUK regeling die moet worden ingezet voor het onderwerp sportbeleid.	N	153.000
Brede SPUK regeling (Sportbeleid en activering) (K) Betreft de ontvangsten van de brede SPUK regeling.	V	153.000
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	N	655.000
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	V	95.000
Totaal Saldo van de opgavemutaties	N	560.000

3.2.4 Programma 4 Opgave Wonen

Afwijkingen

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen over 2023 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000 of lager, maar van politiek bestuurlijke importantie.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging, maar worden niet verder toegelicht, tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	V/N	2023
Bestemmingsplannen Dit budget wordt opgehoogd in verband met het opstellen van een ontwikkelvisie voor de locatie Aanwassenweg-noord.	N	30.000
Omgevingsvergunning Betreft extra inzet adviseurs voor grote bouwprojecten zoals hotel watertoren, woningbouw Theresiastraat, kindcentrum, sporthal. Tevens extra adviesbudget t.b.v. juridische ondersteuning bezwaar- en beroepszaken.	N	30.000
Omgevingsvergunning Deze overschrijding komt door incidentele grote projecten zoals realiseren sporthal, 380 KV lijn, hotel Watertoren en 56 woningen Vijhoevenlaan. Mogelijk worden de inkomsten nog wat hoger indien de aanvraag voor het kindcentrum nog in 2023 kan worden afgerond. Dit zal worden meegenomen met de slotwijziging 2023. Effecten in 2024 zijn nog niet bekend m.b.t. grote projecten	V	344.000
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	V	284.000
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	V	47.000
Totaal Saldo van de opgavemutaties	V	331.000

3.2.5 Programma 5 Opgave Economie en Toerisme

Afwijkingen

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen over 2023 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000 of lager, maar van politiek bestuurlijke importantie.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging, maar worden niet verder toegelicht, tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	V/N	2023
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	N	0
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	N	24.000
Totaal Saldo van de opgavemutaties	N	24.000

3.2.6 Programma 6 Opgave Bestuur en Dienstverlening

Afwijkingen

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen over 2023 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000 of lager, maar van politiek bestuurlijke importantie.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging, maar worden niet verder toegelicht, tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	V/N	2023
Bevolkingsregister Post doorontwikkeling KCC € 30.000 2023 zal niet worden benut. Budget wordt via de meerjarenbegroting 2024 doorgeschoven naar 2025 € 30.000.	V	30.000
Griffie Door indexering van het contract met de accountant over de jaren 2022 en 2023 lopen we tegen € 11.000 hogere kosten aan voor 2023, daarnaast zij in 2022 meerkosten voor SISA regelingen € 14.000.	N	25.000
Veiligheidsregio MWB Over 2022 ontvangen we een positieve afrekening van de Veiligheidsregio.	V	188.000
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	V	193.000
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	N	48.000
Totaal Saldo van de opgavemutaties	V	145.000

3.2.7 Programma 7 Opgave Financiën en Organisatie

Afwijkingen

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen over 2023 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000 of lager, maar van politiek bestuurlijke importantie.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging, maar worden niet verder toegelicht, tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	V/N	2023
Algemene uitgaven en inkomsten Betreft de afwikkeling van de ESF subsidie.	V	347.000
Grondexploitatie algemene dienst De verwachting is dat de inkomsten en uitgaven inzake het snippergroenproject in 2023 nog per saldo op €0 uitkomen. Het verwachte resultaat zal uiterlijk in 2024 gerealiseerd worden.	N	35.000
Grondexploitatie algemene dienst Verwacht wordt dat de afwikkeling van de bestrijding illegaal grondgebruik leidt tot een hogere opbrengst	V	85.000
Onroerende Zaakbelastingen eigenaren niet woningen De opbrengst valt enigszins lager uit dan begroot. Deels ook doorwerking vanuit 2022.	V	54.000
Onroerende Zaakbelastingen gebruikers De opbrengst valt enigszins lager uit dan begroot. Deels ook doorwerking vanuit 2022.	N	48.000

Overhead G.geb. Gemeentehuis Het budget voor de sluitingsronde, beveiliging avondopenstellingen en incidentele opdrachten was nog niet begroot. Hierdoor wordt het budget verhoogd met € 30.000.	N	30.000
Overhead Personeel De verwachting is dat het bedrag voor scholing en opleiding in 2023 niet volledig wordt benut.	V	63.000,00
Uitkering deelfonds sociaal domein Verhoogde Rijksbijdrage uit de Septemercirculaire die moet worden doorbetaald aan MidZuid.	V	27.000
Uitkering gemeentefonds Verhoogde Rijksbijdrage uit de Septemercirculaire.	V	626.000
Uitvoering Wet WOZ en OZB De inhuurkosten van TOG zijn aanzienlijk hoger dan geraamd.	N	75.000
Uitvoering Wet WOZ en OZB De proceskosten betreffen voornamelijk incidentele lasten vanwege de inhaalslag 2023 over 2022 (€ 25.000) en daarnaast door meer dan een verdubbeling van de NCNP bezwaren waardoor we meer proceskostenvergoeding moeten uitbetalen in 2023 (375 * 50% gegronde * € 592 euro = € 116.000). Hierdoor wordt het budget verhoogd met € 110.000.	N	110.000
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Onttrekking uit de vrije algemene reserve t.b.v. inhuur derden Oekraïne Hermenzeil.	V	58.000
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Onttrekking uit de vrije algemene reserve t.b.v. leerlingenvervoer Oekraïne leerlingen	V	50.000
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	V	1.012.000
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	N	1.441.000
Totaal Saldo van de opgavemutaties	N	429.000

3.3 Reserves en voorzieningen

In onderstaande tabellen worden een resumé van de mutaties van de reserves en voorzieningen weergegeven.

S/O, S = Storting, O = Onttrekking

Opgave	Reserve	2023
2	Reserve duurzaamheid	-106.000 (S)
3	Reserve Afschrijving Investerings IHP	-116.000 (O)
6	Reserve noodfonds 23	-23.000 (O)
7	Vrije algemene reserve	-1.606.000 (O)

Opgave	Voorziening	2023
2	Voorziening riolering	52.000 (S)
2	Voorziening afvalstoffenheffing	-51.000 (O)

3.4 Recapitulatie afwijkingen programma's

In de onderstaande tabellen is de recapitulatie opgenomen van de verschillende afwijkingen per programma, gesorteerd op afwijkingen > € 25.000 en < € 25.000.

Saldo van de opgavemutaties > 25.000	V/N	2023
Opgave 1 – Leefbaarheid	N	35.000
Opgave 2 – Duurzaamheid	V	20.000
Opgave 3 – Mens en Zorg	N	656.000
Opgave 4 – Wonen	V	284.000
Opgave 5 – Economie en Toerisme	-	0
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	V	193.000
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	V	1.012.000
Totaal Saldo van de opgavemutaties > 25.000	V	818.000
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	V/N	2023
Opgave 1 – Leefbaarheid	V	18.000
Opgave 2 – Duurzaamheid	N	23.000
Opgave 3 – Mens en Zorg	V	95.000
Opgave 4 – Wonen	V	47.000
Opgave 5 – Economie en Toerisme	N	24.000
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	N	48.000
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	N	1.441.000
Totaal Saldo van de opgavemutaties < 25.000	N	1.376.000
Totaal Saldo van alle opgavemutaties	V/N	2023
Opgave 1 – Leefbaarheid	N	17.000
Opgave 2 – Duurzaamheid	N	3.000
Opgave 3 – Mens en Zorg	N	560.000
Opgave 4 – Wonen	V	331.000
Opgave 5 – Economie en Toerisme	N	24.000
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	V	145.000
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	N	429.000
Totaal Saldo alle opgavemutaties	N	557.000

4. Algemene uitkering septembercirculaire 2023-2027

4.1 Inleiding

Algemene uitkering

Binnen het gemeentefonds is de Algemene Uitkering de grootste component. In dit hoofdstuk informeren wij u over de financiële ontwikkelingen welke zijn opgenomen in de Septembercirculaire over de Algemene Uitkering van het gemeentefonds 2023. De Septembercirculaire wordt gepubliceerd na de Prinsjesdag (3e dinsdag van september) en bevat informatie over de gemeentefondsuitkeringen voor 2023 en verder, gebaseerd op de besluitvorming van het Rijk. De bijdrage uit het gemeentefonds voor de gemeente Geertruidenberg bedraagt voor 2023 ruim € 40.000.000.

De circulaire geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan vanaf 2023 tot en met 2028. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. Op basis van de keuzes uit het coalitieakkoord en aanvullende afspraken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is het accres voor de jaren tot en met 2025 gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire bijgesteld wordt op basis van de laatste inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) over de loon- en prijsontwikkeling.

In het coalitieakkoord is besloten om het accres vanaf 2026 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Voor 2026 en verder is het accres gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire wordt geactualiseerd op basis van de laatste inzichten van het CPB over de loon- en prijsontwikkeling. Het kabinet heeft, als uitwerking van het coalitieakkoord, besloten dat het gemeente- en provinciefonds vanaf 2027 geïndexeerd worden op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). In deze vooraankondiging van het rijk over een nieuwe financieringssysteem voor medeoverheden zijn er voor de jaren na 2025 aanzienlijke financiële onzekerheden en bemoeilijken het maken van een betrouwbare prognose van de algemene uitkering vanaf 2026.

Vooralsnog is de Algemene Uitkering 2023 hoger dan eerder, op basis van de Meicirculaire, berekend. De ontwikkeling van de Algemene Uitkering 2024 - 2027 is, vanwege het incidentele karakter van Turap 2023-2, opgenomen in de meerjarenbegroting 2024-2027.

4.2 Ontwikkelingen

Algemene uitkering van het Gemeentefonds (septembercirculaire 2023)

Accres

De jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds die voortvloeit uit de koppeling aan de rijksuitgaven wordt het accres genoemd. Vandaar dat de ontwikkeling van de Algemene Uitkering (AU) van het gemeentefonds voor onze gemeente voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2023 en verder.

Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering kunnen bestaan uit:

1. Algemene mutaties;

Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.

2. Taakmutaties;

Deze mutaties hebben betrekking op taakmutaties bij gemeenten en hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven.

Ten opzichte van de Meicirculaire neemt de Algemene Uitkering toe met ongeveer € 626.000. De toename wordt voor grofweg € 400.000 veroorzaakt door de actualisatie van het aantal eenheden waarmee gerekend wordt (met name toename inwoners, ouderen en loonkostensubsidies * de uitkeringsfactor van de september circulaire) en voor ongeveer € 226.000 door de stijging van de uitkeringsfactor met 7 punten. De belangrijkste oorzaak van de toename is de afrekening van de ruimte onder het plafonds BCF. Landelijk wordt € 359 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Tegenover deze toename staan geen specifieke taakmutaties zodat er geen claim gelegd hoeft te worden op de budgetten.

Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de ozb-maatstaven en de overige uitkeringsonderdelen (circa € 35 miljard in 2023) te delen door de uitkeringsbasis (circa € 29,5 miljard). De – landelijke - uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar.

De algemene uitkering wordt berekend op basis van de formule $A \times B = C \times D = E$

Hierbij staat A voor de maatstaf zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners van 22.099 . B staat voor het gewicht van de maatstaf zoals bijvoorbeeld € 375,94 per inwoner. De uitkomst (C) wordt vervolgens vermenigvuldigd met de Uitkeringsfactor (D) zoals bijvoorbeeld 1,311 en zo weten we dat we voor het totale aantal inwoners een AU ontvangen van € 10.890.000 (E). Deze berekening maken we voor in totaal 37 maatstaven.

Berekening uitkeringsfactoren (UF) in constante prijzen

In de septembercirculaire 2023 is de UF opgenomen voor de begroting 2023. In deze najaarsnota worden deze geactualiseerd naar de stand september 2023. In onderstaande tabel is de netto toename van de UF opgenomen.

	2023
UF mei 2023	1,304
UF september 2023	1,311
Toename in punten	7
Toename in €	€ 227.000

4.3 Tabel

Berekening algemene uitkering 2023

	Verschil
	2023
Algemene uitkering algemeen	626.000 V
Algemene uitkering (overheveling 3D's)	27.000 V
Totaal Bruto	653.000 V

Aanpassing exploitatiebudgetten / claims in Algemene Uitkering	
Participatiebudget (Mid-Zuid)	27.000 N
Totaal Netto	626.000 V

5. Conclusie

De prognose van de algemene uitkering op basis van de Septembercirculaire valt voor het begrotingsjaar 2023 positief uit. In principe is er dit jaar nog een theoretisch bijstelmoment. In december van het jaar wordt veelal een Decembecirculaire ontvangen. Hieruit zou nog enige aanpassing kunnen voortkomen. De laatste jaren is dat overigens van minimale invloed. Gelet op het publicatiemoment van de Decembecirculaire kan een eventueel financiële mutatie niet worden meegenomen in de slotwijziging, maar zal deze in de jaarrekening 2023 opgenomen worden.

